

**LR Sveikatos apsaugos ministrui
Jurui Požėlai**

2016-06-08, Nr. 2016-061

Dėl siūlymo koreguoti žemo slenksčio paslaugų tvarkos aprašą

Nevyriausybinių organizacijų ir ekspertų koalicija „Galiu gyventi“, siekdama gerinti žemo slenksčio paslaugų kokybę, yra pateikusi Sveikatos apsaugos ministerijai (SAM) konkrečius pasiūlymus dėl Narkotinių ir psichotropinių medžiagų žalos mažinimo programų vykdymo tvarkos aprašo (LR sveikatos apsaugos ministro 2006 m. liepos 5 d. įsakymas Nr. V-584). Siūlymai buvo išdėstyti dar 2015-11-16 rašte Nr. 2005-075 ir aptarti ne viename posėdžyje SAM, taip pat Koalicijos „Galiu gyventi“ aptarti su dauguma žemo slenksčio paslaugų teikėjų bei narkotikus vartojančių asmenų bendruomenės organizacijomis.

Mūsų žiniomis šiuo metu derinami šio tvarkos aprašo pakeitimai, tačiau juose išlieka prievolė švirkštus ir adatas tik keisti (ne dalinti), o svarbiausia – išlieka keičiamų švirkštų ribojimas vienam asmeniui iki 5 vienetų, neatnešus naudotų priemonių. Toks švirkštų kiekio apribojimas ženkliai riboja ŽIV, virusinių hepatitų ir kitų per kraują plintančių infekcijų prevencijos veiksmingumą ir yra niekuo nepagrįstas.

Remiantis Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro 2016 m. ataskaita, Lietuva išlieka viena iš nedaugelio ES valstybių narių, kuriose didžiausias procentas naujų ŽIV atvejų yra būtent dėl dalijimosi naudotomis švirkštimosi priemonėmis vartojant narkotikus (32 proc. visų naujų ŽIV atvejų). Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) rekomenduoja išdalinti 200 sterilių švirkštų ir adatų vienam švirkščiamųjų narkotikų vartotojui per metus, norint efektyviai stabdyti ŽIV infekcijos plitimą šiuo keliu. Tuo tarpu Lietuvoje 2014 m. vienam nuolatiniam žemo slenksčio paslaugų kabineto klientui teko tik 75 švirkštai. Pagal PSO rodiklius, jeigu asmeniui per metus išdalijama mažiau nei 100 sterilių švirkštų ir adatų, ŽIV prevencijos veiksmingumas laikomas mažu. PSO rekomendacijos taip pat įvardija tik švirkštų ir adatų dalijimą, o ne keitimą.

Dar kartą kviečiame atsakingai vykdyti veiksmingą ŽIV ir kitų per kraują plintančių infekcijų prevenciją mokslu ir PSO rekomendacijomis pagrįstomis priemonėmis ir siūlome žemo slenksčio tvarkos apraše:

- a) atsisakyti dirbtinės nuostatos švirkštus ir adatas keisti fiksuotu santykiu 1:5 ir neriboti keičiamų švirkštų ir adatų skaičiaus;
- b) atsisakyti nuostatos švirkštus ir adatas tik keisti į atneštas panaudotas priemones, įtvirtinant galimybę juos dalinti.

Taip pat prašome informuoti Koalicijos „Galiu gyventi“ administraciją apie tolesnę žemo slenksčio tvarkos aprašo keitimo eigą.

Priedas:

1. Koalicijos „Galiu gyventi“ raštas 2015-11-16 Nr. 2005-075 su priedu, kuriame galiojančio tvarkos aprašo tekste įtraukti siūlomi pakeitimai.

Administracijos direktorė

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'J. Poškevičiūtė', written in a cursive style.

Jurgita Poškevičiūtė